WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 9 listopada 2006 r. *

W sprawie C-205/05

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez tribunal des affaires de sécurité sociale de Longwy (Francja) postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2005 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 maja 2005 r., w postępowaniu:

Fabien Nemec

przeciwko

Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, R. Schintgen (sprawozdawca), J. Makarczyk, G. Arestis i L. Bay Larsen, sędziowie,

* Język postępowania: francuski.

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 23 marca 2006 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu F. Nemeca przez adwokata M. Gamelona,

— w imieniu caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est przez A. Schaf Codognet i F. Verrę, avocats,

— w imieniu rządu francuskiego przez G. de Bergues'a i C. Bergeot-Nunes, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez J. Stratford, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez D. Martina, działającego w charakterze pełnomocnika,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2006 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, art. 15 rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71, oba w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 28, str. 1, zwanych dalej, odpowiednio, „rozporządzeniem nr 1408/71" i „rozporządzeniem nr 574/72"), oraz rozporządzenia nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 166, str. 1), jak również art. 39 WE.

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy F. Nemecem a caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est (północno-wschodnia regionalna kasa chorych, zwana dalej „CRAM") w przedmiocie odmowy uwzględnienia wynagrodzeń pobranych przez F. Nemeca podczas jego działalności zarobkowej w Belgii dla celów ustalenia wysokości świadczenia przewidzianego w przypadku wcześniejszego zakończenia działalności zawodowej dla pracowników narażonych na azbest (zwanego dalej „ACAATA").

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

Rozporządzenie nr 1408/71

3 Artykuł 1 rozporządzenia 1408/71 przewiduje:

„Do celów niniejszego rozporządzenia:

[...]

t) określenia »świadczenia«, »emerytury« i »renty« oznaczają wszelkie świadczenia, emerytury i renty, w tym wszystkie składniki obciążające fundusze publiczne, podwyżki spowodowane rewaloryzacją lub świadczenia uzupełniające, z zastrzeżeniem przepisów tytułu III, oraz świadczenia zryczałtowane, które mogą zastąpić emerytury i renty oraz wypłaty z tytułu zwrotu składek;

[...]".

4 Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71, zatytułowany „Zasada równego traktowania", stanowi:

„Osoby zamieszkujące terytorium jednego z państw członkowskich i do których stosują się przepisy niniejszego rozporządzenia podlegają obowiązkom i korzystają z praw wynikających z ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego na tych samych warunkach co obywatele tego państwa, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych zawartych w niniejszym rozporządzeniu".

5 Artykuł 4 ust. 1 tego rozporządzenia określa jego przedmiotowy zakres stosowania:

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wszystkich ustawodawstw odnoszących się do działów zabezpieczenia społecznego, które dotyczą:

a) świadczeń w razie choroby i macierzyństwa;

b) świadczeń z tytułu inwalidztwa, łącznie ze świadczeniami służącymi zachowaniu albo zwiększeniu zdolności do zarobkowania;

c) emerytur;

d) świadczeń dla osób pozostałych przy życiu;

e) świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej;

f) świadczeń z tytułu śmierci;

g) zasiłków dla bezrobotnych;

h) świadczeń rodzinnych".

6 Artykuł 4 ust. 2 przewiduje, że rozporządzenie „stosuje się do powszechnych i szczególnych systemów zabezpieczenia społecznego, składkowych i nieskładkowych [...]".

7 W tytule III tego rozporządzenia, w rozdziale 4 dotyczącym wypadków przy pracy i choroby zawodowej, art. 58, zatytułowany „Ustalanie wysokości świadczeń pieniężnych", stanowi w ust. 1:

„Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo przewiduje ustalanie wysokości świadczeń pieniężnych na podstawie przeciętnego wynagrodzenia, ustala ich wysokość wyłącznie na podstawie wynagrodzenia, którego uzyskanie zostało potwierdzone, w trakcie okresów ukończonych z uwzględnieniem tego ustawodawstwa".

Rozporządzenie nr 574/72

8 Artykuł 15 rozporządzenia nr 574/72 przewiduje „ogólne zasady sumowania okresów [ubezpieczeniowych]".

Rozporządzenie nr 883/2004

9 Na podstawie art. 87 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 akt ten „nie daje podstawy dla nabycia jakichkolwiek praw w okresie poprzedzającym datę jego wejścia w życie".

10 Artykuł 90 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje, że „rozporządzenie [...] nr 1408/71 traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia".

11 Artykuł 91 rozporządzenia nr 883/2004 stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.*

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia wejścia w życie rozporządzenia wykonawczego".

Uregulowania krajowe

12 Ustawa nr 98-1194 z dnia 23 grudnia 1998 r. o finansowaniu zabezpieczenia społecznego w 1999 r. (JORF z dnia 27 grudnia 1998 r., str. 19646), w brzmieniu zmienionym ustawą nr 99-1140 z dnia 29 grudnia 1999 r. o finansowaniu zabezpieczenia społecznego w 2000 r. (JORF z dnia 30 grudnia 1999 r., str. 19706, zwana dalej „ustawą 98-1194") przewidywała szczególne postanowienia w zakresie wcześniejszego zakończenia działalności zawodowej dla pracowników i byłych pracowników narażonych na działanie azbestu. Artykuł 41 ustawy nr 98-1194 stanowi:

„I — Świadczenie w związku z wcześniejszym zakończeniem działalności zawodowej wypłaca się pracownikom i byłym pracownikom zakładów wytwarzających materiały zawierające azbest, zakładów zajmujących się materiałami ogniotrwałymi i izolacjami cieplnymi zawierającymi azbest lub budową i naprawą okrętów, pod warunkiem że zakończą wszelką działalność zawodową i jeśli spełniają następujące warunki:

1° Pracują lub pracowali w zakładach, o których mowa wyżej, wymienionych w wykazie ustalonym zarządzeniem ministra właściwego do spraw pracy, zabezpieczenia społecznego i budżetu, w okresie gdy wytwarzano lub obrabiano tam azbest lub materiały zawierające azbest;

2° Osiągnęli określony wiek, który może różnić się w zależności od czasu trwania pracy w zakładach, o których mowa w pkt 1°, lecz nie może być niższy niż pięćdziesiąt lat.

[...]

Do świadczenia przewidzianego w przypadku wcześniejszego zakończenia działalności zawodowej mają prawo również, po ukończeniu pięćdziesiątego roku życia, pracownicy lub byli pracownicy, u których na podstawie przepisów ogólnych rozpoznano chorobę zawodową spowodowaną azbestem, wymienioną w wykazie ustalonym zarządzeniem ministra właściwego do spraw pracy i zabezpieczenia społecznego.

Uprawnienie do świadczenia przewidzianego w przypadku wcześniejszego zakończenia działalności zawodowej nie może kumulować się z dochodami lub świadczeniami wymienionymi w art. L. 131-2 code de la sécurité sociale [kodeksu zabezpieczenia społecznego] ani z zasiłkiem emerytalnym, z zasiłkiem inwalidzkim, świadczeniem przedemerytalnym czy z zasiłkiem kompensacyjnym, z zastrzeżeniem postanowień poniższego akapitu.

Świadczenie dyferencjalne wypłaca się jako uzupełnienie świadczenia z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku rewersyjnego lub zasiłku emerytalnego będących przedmiotem przepisów szczególnych, o których mowa w rozdziale 1 tytuł 1 księgi VII code de la sécurité sociale, w granicach wysokości świadczenia obliczonego na podstawie niniejszego przepisu.

II — Wysokość świadczenie ustala się na podstawie zaktualizowanych przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto z ostatnich dwunastu miesięcy pracy beneficjenta, do których nie zalicza się, na warunkach określonych w rozporządzeniu, pewnych okresów działalności zawodowej, w których otrzymywał on obniżone wynagrodzenie. Świadczenie podlega takiej rewaloryzacji jak zasiłki przyznane na podstawie art. L. 322-4 akapit drugi kodeksu pracy.

[...]

Świadczenie przestaje być wypłacane od chwili, gdy beneficjent spełni warunki wymagane do korzystania emerytalnego pełnego świadczenia emerytalnego przewidzianego w art. L. 351-1 i L. 351-8 code de la sécurité sociale.

[...]".

13 Na podstawie art. 2 rozporządzenia nr 99-247 z dnia 29 marca 1999 r. dotyczącego świadczenia przewidzianego w przypadku wcześniejszego zakończenia działalności zawodowej, o którym mowa w art. 41 ustawy o finansowaniu zabezpieczenia społecznego w 1999 r. (JORF z dnia 31 marca 1999 r., str. 4471):

„Wynagrodzenie referencyjne służące za podstawę określenia wysokości świadczenia ustala się według wynagrodzeń, o których mowa w art. L. 242-1 code de la sécurité sociale, pobranych przez zainteresowanego w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy jego działalności zarobkowej. Wynagrodzenia te, zrewaloryzowane w razie potrzeby według zasad określonych w art. R. 351-29-2 code de la sécurité sociale, uwzględnia się w granicach podwójnego progu przewidzianego w art. L. 241-3 tego kodeksu, obowiązującego w dniu powstania prawa do świadczenia. Wynagrodzenie referencyjne równa się średniej miesięcznej wynagrodzeń w ten sposób określonych.

Miesięczna wysokość świadczenia stanowi 65% wynagrodzenia referencyjnego określonego w poprzednim akapicie w granicach progu przewidzianego w art. L. 241-3 code de la sécurité sociale, do którego dodaje się 50% wynagrodzenia referencyjnego w odniesieniu do części tego wynagrodzenia zawartego pomiędzy pojedynczą a podwójną wysokością tego progu.

Minimalna wysokość świadczenia nie może być niższa od minimalnej wysokości świadczenia ubezpieczeniowego przewidzianej w art. L. 351-3 kodeksu pracy. Jednak wysokość tak zagwarantowanego świadczenia nie może przewyższać 85% wynagrodzenia referencyjnego".

14 Artykuł L. 242-1 code de la sécurité sociale przewiduje:

„W celu obliczenia składek na ubezpieczenie społeczne, wypadki przy pracy i świadczenia rodzinne za wynagrodzenia uznaje się wszelkie kwoty wypłacane pracownikom w zamian za pracę lub w związku z nią, w szczególności wynagrodzenia, dodatki na urlop wypoczynkowy, kwoty potrącone od składek pracowniczych, diety, premie, gratyfikacje oraz wszelkie inne korzyści pieniężne, w naturze, jak również kwoty pobrane bezpośrednio lub pośrednio tytułem napiwku [...].

[...]".

15 Okólnik nr DSS/4B/99/332 z dnia 9 czerwca 1999 r. o stosowaniu postanowień w sprawie wcześniejszego zakończenia działalności zawodowej przez pracowników narażonych na azbest ma na celu dookreślenie zasad przyznawania, naliczania, i wypłaty świadczenia dla pracowników narażonych na azbest przez regionalne kasy chorych. Tenże okólnik wskazuje w szczególności, że jeśli chodzi o sposób naliczania świadczenia w odniesieniu do okresów pracy za granicą, „istnieje wiele możliwości. Jeśli od wynagrodzenia odprowadzono składkę na ubezpieczenie społeczne na podstawie art. L. 242-1 code de la sécurité sociale, to uwzględnia się je wraz z odpowiadającymi im okresami. W innych przypadkach należy uwzględnić wynagrodzenia z ostatniego roku zarobkowania we Francji".

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

16 F. Nemec, obywatel francuski urodzony w 1954 r. i zamieszkujący we Francji, pracował przez kilka lat w przedsiębiorstwie, które miało siedzibę w tym państwie członkowskim. Jest bezsporne, że podczas tej pracy był narażony na azbest.

17 W 1994 r. pracodawca rozwiązał z nim stosunek pracy z uwagi na całkowite zakończenie działalności przedsiębiorstwa we Francji. F. Nemec w tym samym roku znalazł zatrudnienie w Belgii w przedsiębiorstwie znajdującym się około dziesięciu kilometrów od jego miejsca zamieszkania. W trakcie całego okresu działalności zarobkowej w Belgii F. Nemec nadal zamieszkiwał we Francji i tam płacił podatki.

18 W 1995 r. właściwe władze francuskie uznały, że F. Nemec cierpi na chorobę zawodową spowodowaną narażeniem na azbest.

19 W następstwie wniosku złożonego przez F. Nemeca w marcu 2004 r., w maju tego samego roku CRAM przekazał mu decyzję o przyznaniu ACAATA. Zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi wysokość tego świadczenia została ustalona na podstawie przeciętnych zarobków wnioskodawcy z ostatnich dwunastu miesięcy jego działalności zarobkowej we Francji.

20 Zainteresowany zakwestionował tę decyzję przed polubowną komisją odwoławczą CRAM, podnosząc, że CRAM nie uwzględnił wynagrodzeń pobranych jako ostatnie w Belgii, które są wyższe od wynagrodzeń uwzględnionych w celu obliczenia ACAATA.

21 Wspomniana polubowna komisja odwoławcza oddaliła odwołanie na podstawie okólnika nr DSS/4B/99/332.

22 W tych okolicznościach F. Nemec wniósł skargę do tribunal des affaires de sécurité sociale de Longwy, który z kolei postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy CRAM, odmawiając w oparciu o art. 2 rozporządzenia wykonawczego nr 99-247 z dnia 29 marca 1999 r. i okólnik DSS/4B/99 nr 332 z dnia 9 czerwca 1999 r. uwzględnienia wynagrodzeń pobranych przez F. Nemeca w Belgii dla celów ustalenia wysokości świadczenia dla pracowników wykonujących pracę przy azbeście, przyznanego mu na podstawie art. 41 ustawy nr 98-1194 z dnia 23 grudnia 1998 r., ponieważ od wynagrodzeń tych nie zostały odprowadzone składki zgodnie z art. L. 241-1 francuskiego code de la sécurité sociale, podjęła niekorzystną dla F. Nemeca decyzję, która stanowi przeszkodę dla swobody przepływu przewidzianej w art. 39 [WE], naruszenie rozporządzenia [...] nr 883/2004, czy też naruszenie art. 15 rozporządzenia [...] nr 574/72?"

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

23 Rząd francuski uważa, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest niedopuszczalny, gdyż sąd krajowy niewystarczająco dokładnie przedstawia ramy faktyczne i prawne postawionego pytania.

24 Postanowienie odsyłające nie pozwala ustalić czy F. Nemec był narażony na azbest w ramach działalności zawodowej wykonywanej w państwach członkowskich innych niż Republika Francuska oraz przedstawia obowiązujące przepisy krajowe w sposób

niezupełny i niejednoznaczny. Rząd francuski podnosi również, że sąd krajowy nie wyjaśnił przyczyn, które doprowadziły go do postawienia pytania o wykładnię przepisów wspólnotowych wymienionych w tym postanowieniu, ani związku, jaki widzi on pomiędzy tymi przepisami a przepisami krajowymi znajdującymi zastosowanie w sprawie.

25 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem konieczność dokonania pomocnej dla sądu krajowego wykładni prawa wspólnotowego wymaga, aby dokładnie określił on ramy faktyczne i prawne stawianego pytania lub przynajmniej aby wyjaśnił stan faktyczny, którego dotyczy to pytanie (zob. w szczególności wyrok z dnia 26 stycznia 1993 r. w sprawach połączonych od C-320/90 do C-322/90 Telemarsicabruzzo i in., Rec. str. I-393, pkt 6; postanowienie z dnia 8 lipca 1998 r. w sprawie C-9/98 Agostini, Rec. str. I-4261, pkt 4; wyroki z dnia 9 września 2004 r. w sprawie C-72/03 Carbonati Apuani, Zb.Orz. str. I-8027, pkt 10; z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie C-237/04 Enirisorse, Zb.Orz. str. I-2843, pkt 17).

26 Trybunał orzekł również, że niezbędne jest, aby sąd krajowy udzielił przynajmniej minimum wyjaśnień dotyczących podstaw wyboru przepisów wspólnotowych, o których wykładnię wnosi, oraz związku pomiędzy tymi przepisami a przepisami krajowymi znajdującymi zastosowanie w sprawie (postanowienie z dnia 28 czerwca 2000 r. w sprawie C-116/00 Laguillaumie, Rec. str. I-4979, pkt 16; ww. wyroki w sprawie Carbonati Apuani, pkt 11; w sprawie Enirisorse, pkt 21).

27 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że Trybunał dysponuje danymi wystarczającymi do udzielenia pomocnej dla sądu krajowego odpowiedzi.

28 W istocie postanowienie odsyłające przedstawia w sposób zwięzły, lecz dokładny okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu oraz właściwe krajowe ramy prawne. Wynika z tego, że spór powstał na tle wniosku o przyznanie świadczenia ustanowionego na mocy francuskich przepisów, do którego zainteresowany ma prawo i którego warunki przyznania niewątpliwie spełnia. Ponadto postanowienie odsyłające przedstawia podstawy wyboru przepisów wspólnotowych, o których wykładnię wnosi sąd krajowy, jak również wyjaśnia związek pomiędzy tymi przepisami a przepisami krajowymi znajdującymi zastosowanie w sprawie.

29 W tych okolicznościach argumentacja rządu francuskiego nie może być uwzględniona; wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest zatem dopuszczalny.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

30 Sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy decyzja odmawiająca uwzględnienia wynagrodzeń pobranych przez F. Nemeca w Belgii dla celów obliczenia ACAATA stanowi naruszenie rozporządzenia nr 883/2004.

31 Tymczasem zgodnie z art. 91 tego rozporządzenia wchodzi ono w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, lecz stosuje się je dopiero od dnia wejścia w życie rozporządzenia wykonawczego.

32 W związku z tym, że do dnia dzisiejszego nie zostało wydane żadne rozporządzenie wykonawcze do rozporządzenia nr 883/2004, przepisy rozporządzenia nr 1408/71 pozostają obowiązujące.

33 Z tego wynika, że pytanie postawione przez sąd krajowy należy zbadać w świetle tego ostatniego rozporządzenia.

34 Jak podniosły strony w postępowaniu przed sądem krajowym, rząd francuski oraz Komisja Wspólnot Europejskich, świadczenie takie jak ACAATA, przyznawane byłym pracownikom narażonym na azbest spełniającym warunki określone w przepisach krajowych, bez potrzeby indywidualnej oceny potrzeb osobistych tych ostatnich, należy uznać za świadczenie z zabezpieczenia społecznego wchodzące w zakres art. 4 ust. 1 lit. e) rozporządzenia nr 1408/71, który dotyczy świadczeń z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej.

35 Co do przedmiotu postępowania przed sądem krajowym, czyli sposobu ustalania wysokości ACAATA, którą określa się na podstawie wynagrodzenia beneficjenta, CRAM, rząd francuski i rząd Zjednoczonego Królestwa uważają, że odmowa uwzględnienia wynagrodzeń pobranych za granicą, od których nie zostały odprowadzone składki na zabezpieczenie społeczne według przepisów państwa członkowskiego, na którego terytorium znajduje się instytucja właściwa w zakresie przyznania takiego świadczenia, jest zgodna art. 58 rozporządzenia nr 1408/71.

36 Trybunał orzekł już w przedmiocie przepisu zasadniczo identycznego z art. 58, że taki przepis nie ogranicza się do określenia przepisów prawnych, które mają zastosowanie dla ustalenia okresu odniesienia dla przeciętnego wynagrodzenia, lecz ma również na celu określenie wynagrodzeń, jakie właściwa instytucja powinna uwzględnić w celu ustalenia przeciętnego wynagrodzenia w danym okresie, które według właściwych przepisów krajowych służy za podstawę do ustalenia wysokości świadczeń pieniężnych (zob. podobnie wyrok z dnia 11 lipca 1979 r. w sprawie 268/78 Pennartz, Rec. str. 2411, pkt 8 i 9).

37 Jednakże trzeba podnieść, że wykładni art. 58 rozporządzenia nr 1408/71, jak i wszystkich przepisów tego rozporządzenia, należy dokonywać w świetle art. 42 WE (zob. podobnie wyroki z dnia 9 sierpnia 1994 r. w sprawie C-406/93 Reichling, Rec. str. I-4061, pkt 21; z dnia 12 września 1996 r. w sprawie C-251/94 Lafuente Nieto, Rec. str. I-4187, pkt 33 i 38).

38 Cel tego ostatniego przepisu, czyli ułatwienie swobodnego przepływu pracowników, oznacza w szczególności, że pracownicy migrujący nie mogą stracić uprawnień do świadczeń z zabezpieczenia społecznego ani otrzymywać świadczeń w niższej wysokości tylko dlatego, że korzystali z prawa do swobodnego przepływu, które przyznaje im traktat WE (zob. ww. wyroki w sprawie Reichling, pkt 24; w sprawie Lafuente Nieto, pkt 33 i 38; jak również wyroki z dnia 9 października 1997 r. w sprawach połączonych od C-31/96 do C-33/96 Naranjo Arjona i in., Rec. str. I-5501, pkt 20; z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie C-153/97 Grajera Rodríguez, Rec. str. I-8645, pkt 17).

39 Bezsporne jest, że uregulowania krajowe będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym mogą stawiać pracowników migrujących w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z sytuacją pracowników, którzy wykonywali działalność zawodową tylko w jednym państwie członkowskim.

40 W istocie na podstawie takich uregulowań jak uregulowania będące przedmiotem postępowania przed sądem krajowym w przypadku pracownika migrującego takiego jak F. Nemec stosuje się metodę ustalania wysokości ACAATA na podstawie wynagrodzenia pobranego przed ponad dziesięciu laty i stąd bez żadnego związku z obecną sytuacją zainteresowanego, chociaż w odniesieniu do jego współpracowników, którzy kontynuowali pracę we Francji, uwzględnione zostało faktycznie ostatnie wynagrodzenie. Taki pracownik otrzymał niższe świadczenie niż świadczenie, które otrzymałby, gdyby nie skorzystał ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się.

41 Zakaz stawiania pracowników migrujących, którzy skorzystali ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się, w niekorzystnej sytuacji nie oznacza jednak, że należy uznać, iż art. 58 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71, w zakresie w jakim nie zezwala na uwzględnienie dla celów ustalenia wysokości świadczeń, o których mowa, wynagrodzenia pobranego w innym państwie członkowskim, jest sprzeczny z celem ustalonym w art. 42 WE. W istocie obowiązek ten oznacza jedynie, by wspomniane świadczenia dla pracownika migrującego były takie same jak w sytuacji, gdyby nie skorzystał ze swojego prawa do swobodnego przemieszczania się (zob. podobnie ww. wyroki w sprawie Lafuente Nieto, pkt 39; w sprawie Naranjo Arjona i in., pkt 21; w sprawie Grajera Rodríguez, pkt 18).

42 Stąd w sytuacji takiej jak sytuacja będąca przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, o ile zgodnie z art. 58 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71 należy uwzględnić jedynie wynagrodzenie pobrane w państwie członkowskim, na którego terytorium znajduje się instytucja właściwa, o tyle wysokość tego świadczenia powinna zostać zaktualizowana i zrewaloryzowana tak, by odpowiadała wynagrodzeniu, jakie zainteresowany mógłby był pobierać, biorąc pod uwagę przebieg jego kariery zawodowej, gdyby kontynuował swoją działalność zawodową w rozpatrywanym państwie członkowskim (zob. podobnie ww. wyroki w sprawie Lafuente Nieto, pkt 40; w sprawie Naranjo Arjona i in., pkt 22; w sprawie Grajera Rodríguez, pkt 19).

43 Na postawione pytanie trzeba zatem odpowiedzieć w ten sposób, że wykładnia art. 58 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71, dokonana zgodnie z celem przewidzianym w art. 42 WE, wymaga, by w sytuacji takiej jak sytuacja będąca przedmiotem postępowania przed sądem krajowym ustalenia wysokości „przeciętnego wynagrodzenia" w rozumieniu pierwszego z tych dwóch przepisów dokonywano uwzględniając wynagrodzenie, jakie zainteresowany racjonalnie mógłby pobierać, biorąc pod uwagę przebieg jego kariery zawodowej, gdyby kontynuował swoją działalność zawodową w rozpatrywanym państwie członkowskim, na którego terytorium znajduje się instytucja właściwa.

W przedmiocie kosztów

44 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem;

do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Wykładnia art. 58 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, w brzmieniu zmienionym i uaktualnionym rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r., dokonana zgodnie z celem przewidzianym w art. 42 WE, wymaga, by w sytuacji takiej jak sytuacja będąca przedmiotem postępowania przed sądem krajowym ustalenia wysokości „przeciętnego wynagrodzenia" w rozumieniu pierwszego z tych dwóch przepisów dokonywano uwzględniając wynagrodzenie, jakie zainteresowany racjonalnie mógłby pobierać, biorąc pod uwagę przebieg jego kariery zawodowej, gdyby kontynuował swoją działalność zawodową w rozpatrywanym państwie członkowskim, na którego terytorium znajduje się instytucja właściwa.

Podpisy